

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.489/2009/6. szám

Z á r a d é k :

Jelen Ítélet a 7. sorszámú kijavító végzéssel kijavítva.
, 2010. július hó 16. napján
. Madarász Anna sk a tanács elnöke

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a DECIMA Felszámoló Korlátolt Felelősségű Társaság (1143 Budapest, Hungária krt. 80/A. I/3. szám) felszámoló szervezet által meghatalmazott Miskolci 10. számú Ügyvédi Iroda (3515 Miskolc, Pf. 15. szám, ügyintéző: Dr. Bíró György ügyvéd) által képviselt felperes neve Korlátolt Felelősségű Társaság „fa” (felperes címe) felperesnek-, a Dr. Ölbey Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Blaháné u. 3. fszt. 2. szám, ügyintéző: Zsurzsáné Dr. Ölbey Flóra ügyvéd) által képviselt alperes neve Korlátolt Felelősségű Társaság (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. május 20. napján kelt, 5. G. 40.240/2008/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2010. június 1. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy megállapítja, a perbeli ingatlan adásvételi szerződés fizetési feltételeit módosító az a megállapodás, miszerint az alperes a 3 760 000 (Hárommillió-hétszázhatvanezer) Ft összegű vételárrészt a neki a felperessel szemben fennálló vételár követelésének a beszámításával teljesíti, érvénytelen.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 500 (Tizenkettőezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A peres felek korábban üzleti kapcsolatban álltak egymással. A felperes 2007. március 31. és szeptember 29-e között összesen 3 761 339 Ft értékben vásárolt építőanyagokat az alperestől, a vételárat azonban nem fizette meg.

A felperes korábbi ügyvezetője, Á.J. és az alperes szóban megállapodtak abban, hogy az alperes megvásárolja a felperes által a ..., ... úton megépített 11 lakásos sorházban lévő A/8. számú lakást 11 000 000 Ft vételárért.

Az alperes 2008. július 25-én 3 240 000 Ft-ot megfizetett Á.J. részére, a kifizetésről kiadási pénztárbizonylat készült. Az ingatlan adásvételi szerződés 2008. július 28. napján történt aláírásakor az alperes további 500 000 Ft-ot kifizetett Á.J.-nak, 3 500 000 Ft-ot pedig az okiratot szerkesztő, Dr. Gy.A. ügyvédnél ügyvédi letétbe helyezett azzal a feltétellel, hogy azt a tulajdonjog bejegyzését követően fizesse ki az eladónak. A felek megegyeztek, hogy a vételárból fennmaradó 3 760 000 Ft-ot az alperes a felperessel szemben vételár címén fennálló követelésének a beszámításával teljesíti.

A tulajdonosváltásnak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését követően, 2008. augusztus 26. napján az ügyvédi letétbe helyezett 3 500 000 Ft-ot az okiratot szerkesztő ügyvéd kifizette Á.J.-nak.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2008. április 14. napján érkezett kérelem alapján a 2008. június 4. napján jogerőre emelkedett végzésével elrendelte a felperes felszámolását, a felszámolás kezdő időpontja 2008. augusztus 12. napja volt.

A felperes felszámolója a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bírósághoz 2008. október 16. napján érkezett, majd áttétel folytán az elsőfokú bíróságra 2008. december 23. napján megérkezett keresetlevelével a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján megtámadta a peres felek között létrejött adásvételi szerződést, kérte a hatálytalanságának, illetve érvénytelenségének a megállapítását, és a szerződés kötését megelőző állapot helyreállítását.

Arra hivatkozott, hogy az adósnak több, az alperessel azonos rangsorú, illetve az alperest a hitelezői rangsorban megelőző tartozása is van, mivel az alperes követelését - amennyiben azt a felszámolási eljárásban bejelentette volna - „F” kategóriában kellett volna nyilvántartásba venni.

Előadta, hogy az adós vagyona várhatóan nem nyújt fedezetet valamennyi hitelezői igény kielégítésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Azt hangsúlyozta, hogy a perbeli adásvételi szerződés megkötésekor nem tudott arról, hogy a felperes felszámolás közeli helyzetben van, ő a kialakult vételárat megfizette, és a felperesnek vele szemben már több mint egy éve jelentős összegű tartozása állt fent.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 760 000 Ft-ot, és annak 2008. július 29. napjától a megfizetés napjáig járó, félévente, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegével megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 434 400 Ft, az alperest pedig 225 600 Ft eljárási illetéknek felhívásra, az Állam javára történő megfizetésére.

Ítélete indokolása szerint a 2004. évi XXVII. törvénnyel módosított Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján a hitelező vagy az adós nevében a felszámoló akkor támadhatja meg az adós által kötött szerződést, ha az adós a szerződés megkötésekor már fizetéseképtelenség közeli helyzetben volt, és a megtámadott jogügylet következtében egy, már fennálló kötelelem jogosultja - egy hitelező - többhöz, követelésének nagyobb hányadához jut hozzá, mint amennyihez a vele egy rangsorban lévő hitelezők jutnak. A Cstv. 40. § (1) bekezdés

c.) pontjára alapított kereset vonatkozásában a Cstv. 40. § (2) bekezdésében írt feltételek megvalósulását nem kell vizsgálni.

Az a perben nem volt vitatott, hogy az ingatlan vételára a piaci értékviszonyoknak megfelelően lett 11 000 000 Ft-ban meghatározva, és abból az alperes 7 240 000 Ft-ot megfizetett a felperes részére.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezért maga az adásvételi szerződés nem ütközik a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontjába, de a felek azon megegyezése, hogy a vételárból 3 760 000 Ft-ot az alperes a felperes felé fennálló vételár követelésének a beszámításával teljesíti, már támadható a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján.

Mivel a Pp. 215. §-a szerint a kérelemhez kötöttség nem jelent jogcímhez való kötöttséget is, ezért az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmétől eltérően az adásvételi szerződéshez kapcsolódó, a 3 760 000 Ft vételár rész teljesítésére vonatkozó beszámítási jognyilatkozat érvénytelenségét állapította meg, és a Ptk. 365. §-a alapján kötelezte az alperest a meg nem fizetett vételárrész felperes részére történő megfizetésére.

A késedelmi kamatfizetési kötelezettséget a Ptk. 301. § (1) bekezdése, és a Ptk. 301/A. §-a szerint állapította meg.

Ezt meghaladóan a felperes követelését, mint alaptalant elutasította.

A feleket a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint, pernyertességük-pervesztességük arányában kötelezte a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti eljárási illeték megfizetésére.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, melyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, a felperes keresetének az elutasítását, és a felperes kötelezését a perrel felmerült költségek megfizetésére, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

A Legfelsőbb Bíróságnak a Bírósági Határozatokban 2004. évben 142. sorszám alatt megjelent eseti döntésében kifejtettekre hivatkozva állította, hogy a szerződésnek a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontjára alapított megtámadása során is a Ptk. 203. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kell megállapítani azt, hogy az adott jogügylet kapcsán valóban történt-e egy hitelező jogosulatlan előnyben részesítése.

Utalt arra is, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján egyébként sem a szerződés érvénytelenségének, hanem annak relatív hatálytalanságának a megállapítására van lehetőség.

Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolásában - egyetlen mondat kivételével - nem tartalma ad magyarázatot arra, mi alapján állapította meg azt, hogy a jogügylet a hitelezők kielégítési alapjának az elvonását célozza, illetve, hogy a vagyontárgy elvonása részben vagy egészben megakadályozza a hitelezői követeléseknek a kielégítését. Az elsőfokú bíróság a perbeli szerződést ebből a szempontból nem is vizsgálta, illetve a felperes nem ajánlott fel e körben semmilyen bizonyítást.

Álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja lehetőséget biztosít arra, hogy a felszámoló a bizonyos időhatáron belül megkötött szerződéseket megtámadjon, nem teszi ezeket a szerződéseket érvénytelenné. A felszámolás iránti kérelem benyújtása nem nyilvános adat, ezért a szerződés megkötésekor a szerződő félnek erre vonatkozóan nem lehet információja. Az alperesnek még csak

lehetősége sem volt arra, hogy információt szerezzen arra vonatkozóan, hogy a felperes esetlegesen „felszámolás közeli állapotban van”.

Hiányolta, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítást arra nézve sem, mi volt a további sorsa az alperes által megfizetett vételár-résznek. Az elsőfokú bíróság arra vonatkozóan sem vett fel bizonyítást, hogy ha a szerződés megkötése elmaradt volna, úgy esetlegesen a későbbiekben már csak kisebb vételárért kerülhetett volna sor az ingatlan értékesítésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének hiányosságaként jelölte meg azt is, hogy a jognyilatkozat érvénytelensége nem került rögzítésre az ítélet rendelkező részében.

Miután az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a relatív hatálytalanság megállapításához szükséges szubjektív kritériumok meglétét, ezért nem volt jogi lehetősége a relatív hatálytalanság megállapítására sem. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás adatai pedig azt erősítik meg, hogy a perbeli szerződés nem irányult a hitelezők kielégítési alapjának elvonására.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság döntése megfelel a Legfelsőbb Bíróság 3/2008. PJE jogegységi határozatában írtaknak.

Utalt arra, hogy a felperes képviselőjében a felszámoló a keresetlevélben hivatkozott arra, hogy a hitelezői igények megtérülésére nem várható fedezet.

Tévesnek tartotta alperesnek azt az állítását is, hogy a szerződés megkötésének időpontjában a felperes nem állt felszámolás alatt, mivel a felszámolást elrendelő végzés 2008. június 4. napján emelkedett jogerőre, a perbeli szerződést pedig 2008. július 28. napján kötötték meg a felek. Csupán a felszámolás közzététele történt a szerződéskötést követően.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita elbírálásának alapjául szolgáló tényállást a kellő mélységben feltárta, az irányadó jogszabályi rendelkezéseket helyesen értelmezte és alkalmazta, jogi következtetései is helytállóak. Ítéletének az indokolása minden releváns ténymegállapítást és jogi érvet tartalmaz, amely önmagában kiegészítésre nem szorul.

A fellebbezés indokolása azonban több jogértelmezési és jogalkalmazási kérdést is felvet, amelyekre reagálva az ítéletábra hangsúlyt kíván adni az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában is szereplő, helytálló jogi álláspontnak.

Az alperes fellebbezése indokolásának egyik alappillére az volt, miszerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja alapján nem a szerződés érvénytelenségének, hanem relatív hatálytalanságának a megállapítására van lehetőség.

Az igaz, hogy a jogügyleteknek a Cstv. 40. § (1) bekezdés a.) - c.) pontjaira alapított, sikeres megtámadásának jogkövetkezménye tekintetében korábban a bírói gyakorlatban különböző álláspontok alakultak ki. Az egyik, az alperesével egyező álláspont szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdésében szabályozott megtámadás jogintézménye célját és eredményét tekintve a Ptk. 203. § (1) bekezdésében foglalt fedezetelvonó szerződéshez hasonló, és mint ilyen szerződés, az adós gazdálkodó szervezet hitelezőivel szemben relatíve hatálytalan.

A másik álláspont szerint a Cstv. 40. § (1) bekezdés a.) - c.) pontjaiban szabályozott megtámadási okok a fedezetelvonás speciálisan szabályozott esetei, és az eredményes megtámadás folytán az érvénytelenség jogkövetkezményeit kell alkalmazni.

Bár az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában felhívott, a Legfelsőbb Bíróság 3/2008. Polgári jogegységi határozata a Cstv. 1997. augusztus 6.-tól 2004. április 30.-ig hatályos 40. § (1) bekezdés a.) - c.) pontjaiban meghatározott jogügyletek eredményes megtámadásának következményeiről szól, az ott megfogalmazott végkövetkeztetést immár következetesen alkalmazzák a bíróságok, vagyis a Cstv. 40. § (1) bekezdés a.) - c.) pontjaiban meghatározott jogügyletek eredményes megtámadása esetén a Ptk-nak az érvénytelenségre vonatkozó rendelkezését alkalmazzák, azaz a szerződéskötés előtti helyzetet állítják helyre az érvénytelenség kiküszöbölése érdekében.

A jelen eljárásban alkalmazandó, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló többször - lényegesen az 1993. évi LXXXI., az 1997. évi XXVII., a 2004. évi XXVII. és a 2006. évi VI. törvényekkel - módosított 1991. évi IL. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdés c.) pontja szerint az adós nevében a felszámoló a tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított egy éven belül keresettel támadhatja meg az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 90 napon belül és azt követően kötött szerződését, vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása, vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában helytállóan állapította meg, hogy önmagában a peres felek között 2008. július 28. napján létrejött ingatlan adásvételi szerződés nem minősül a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja szerint megtámadható szerződésnek, azonban a szerződés fizetési feltételeinek utóbb történt akkénti módosítása, hogy az alperes a 3 760 000 Ft összegű vételárrészt a neki a felperessel szemben fennálló vételár követelésének a beszámításával teljesíti, már a Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontjába ütköző, és ezért érvénytelen kikötés.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ezen érdemi döntésének a megjelenítése érdekében pótolta az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részéből elmaradt, csupán annak indokolásában szereplő megállapítást, és az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta azzal, hogy megállapította, a perbeli ingatlan adásvételi szerződés fizetési feltételeit módosító az a megállapodás, miszerint az alperes a 3 760 000 Ft összegű vételárrészt a neki a felperessel szemben fennálló vételár követelésének a beszámításával teljesíti, érvénytelen.

Az alperes másik fő fellebbezési indoka az volt, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt, a jogügylet a hitelezők kielégítési alapjának elvonását célozta-e, illetve, hogy a vagyontárgy elvonása a hitelezői követelések részben, vagy egészben történő kielégítését megakadályozta-e.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában helytállóan hivatkozott e körben a BDT 2008. évi 1. számában 9. sorszám alatt megjelent jogesetben tükröződő, általános bírói gyakorlatra, miszerint a hitelező előnyben részesítését tartalmazó jogügylet megtámadása esetén (Cstv. 40. § (1) bekezdés c.) pontja) nem kell vizsgálni a jogügylet eredményét, továbbá azt, hogy a szolgáltatás a rendes gazdálkodás körébe tartozik-e.

A szerződéseknek a Cstv. § (1) bekezdés c.) pontjára alapított megtámadásával kapcsolatban kialakult bírói gyakorlat (a Fővárosi Ítélet tábla Gf. 40.285/2008/7., a Győri

Ítéltábla Gf. IV. 20.112/2007/5. számú eseti döntései - lásd. Juhász László: a Magyar fizetésképtelenségi jog kézikönyve, Novotni Kiadó 2010., 492-493. o.) a hitelezők közötti egyensúly megbontására, valamely hitelező előnyben részesítésére irányuló ügylet eredményes megtámadásához nem tartja szükségesnek, hogy a támadott ügyletet megkötő, fizetésképtelenség közeli helyzetben lévő adós, és a vele kötött ügylet folytán szerző fél magatartása célzatos legyen. A hitelező előnyben részesítése akkor valósul meg, ha a jogügylet következtében a hitelező többhöz, követelésének nagyobb hányadához jut hozzá, mint amihez, a vele egy rangsorban lévő hitelezők hozzájutnának.

A perbeli esetben az ingatlan adásvételi szerződés fizetési feltételeinek módosításával az alperes az adóssal szemben fennálló vételár követeléséhez teljes egészében hozzájutott, míg ha az alperes a követelését a felszámolási eljárásban érvényesítette volna, a felszámoló nyilatkozata szerint az adós vagyona a vele egy rangsorba - „F” kategóriába - tartozó valamennyi hitelezői követelés 100 %-os kielégítésére nem nyújtott volna fedezetet.

Az ítéltábla a fentebbi, indoklásbeli kiegészítéssel az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem volt eredményes, ezért a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga viseli, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek a fellebbezési eljárással felmerült, a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából álló perköltségét. Ennek összegét az ítéltábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, (5)-(6) bekezdései, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján 10 000 Ft + ÁFA = 12 500 Ft bruttó összegben állapította meg.

Debrecen, 2010. június hó 01. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó

DEBRECENI ÍTÉLTÁBLA
Gf. III. 30.489/2009/7.

A Debreceni Ítéltábla a DECIMA Felszámoló Korlátolt Felelősségű Társaság (1143 Budapest, Hungária krt. 80/A. I/3. szám) felszámoló szervezet által meghatalmazott Miskolci 10. számú Ügyvédi Iroda (3515 Miskolc, Pf. 15. szám, ügyintéző: Dr. Bíró György ügyvéd) által képviselt felperes neve Korlátolt Felelősségű Társaság „fa” (felperes címe)

felperesnek-, a Dr. Ölbey Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Blaháné u. 3. fszt. 2. szám, ügyintéző: Zsurzsáné Dr. Ölbey Flóra ügyvéd) által képviselt alperes neve Korlátolt Felelősségű Társaság (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. május 20. napján kelt, 5. G. 40.240/2008/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozott Gf. III. 30.489/2009/6. számú ítélet kijavítása tárgyában meghozta a következő

k i j a v í t ó v é g z é s t :

Az ítélet tábla a Gf. III. 30.489/2009/6. számú ítéletének rendelkező részét kijavítani rendeli akként, hogy „az alperes 15 napon belül 117 500 (Egyszáztizenhétezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget köteles megfizetni a felperesnek”.

Ez ellen a kijavító végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához címezve, a Debreceni Ítélet táblán kell írásban, 3 példányban előterjeszteni.

I n d o k o l á s :

Az ítélet tábla a perben meghozott, 6. sorszámú ítéletében az eredménytelenül fellebbező alperest a felperes jogi képviselőjének a másodfokú eljárásban felmerült munkadíjából álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a.) pontja, (5)-(6) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján.

Az ügyvédi munkadíj összegének meghatározása során azonban az ítélet tábla számítási hibát vétett, mert a másodfokú eljárás tárgyát képező 3 750 000 Ft perérték figyelembevételével az IM rendelet szerinti nettó 94 000 Ft, bruttó 117 500 Ft helyett 10 000 Ft + ÁFA, azaz 12 500 Ft-ot állapított meg perköltséggént.

Az ítélet tábla a számítási hibát korrigálva a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 224. § (1) bekezdése szerint elrendelte az ítélet kijavítását a rendelkező részben írtak szerint.

Határozata ellen a Pp. 224. § (4) bekezdése alapján biztosított jogorvoslatot.

Debrecen, 2010. június hó 01. napján

. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk bíró

A kiadmány hitelűl:

Kiadó